

Dosarul nr. 3ra-114/2023
2-21100032-01-3ra-28012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

Î N C H E I E R E

24 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Agapii împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2021, Sergiu Agapii, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, solicitând anularea deciziei de refuz emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni nr. 1 din 02 iunie 2021 „Cu privire la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993”, a deciziei de respingere a cererii în stabilirea pensiei emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni nr. 11/2021/19038 din 04 iunie 2021, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. A1173/21 din 28 iunie 2021, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil privind recalcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei și a-i stabili, calcula și achita reclamantului pensia reieșind din vechimea în muncă de 25 ani 11 luni 11 zile, începând cu data de 08 mai 2021.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 179/ef. din 26 aprilie 2021, în temeiul art. 38 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 288/2016 (după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, cu excepțiile stabilite de prezenta lege) a fost încetat raportul de serviciu al funcționarului

public cu statut special, de la 07 mai 2021, iar în legătură cu acest fapt la 12 mai 2021 a fost emis de către Inspectoratul de Poliție Căușeni certificatul nr. 34/29-3815, potrivit căruia, la 07 mai 2021, s-a stabilit vechimea în muncă a lui Agapii Sergiu pentru stabilirea pensiei, conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544 din 24 iunie 1993 - 25 ani, 11 luni și 11 zile.

La 14 mai 2021, reclamantul a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni cerere de stabilire a pensiei conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, care prin decizia nr. 1 din 02 iunie 2021 și decizia nr. 11/2021/19038 din 04 iunie 2021, i-a refuzat în stabilirea pensiei.

Ulterior, la 11 iunie 2021 a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni nr. 1 din 02 iunie 2021 și a deciziei nr. 11/2021/19038 din 04 iunie 2021, reexaminarea cererii de stabilire a pensiei, recalcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei prin aplicarea înlesnirii - două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada 01 noiembrie 2013 – 07 mai 2021 și emiterea deciziei privind stabilirea pensiei începând cu data de 07 mai 2021.

Prin răspunsul nr. A-1173/21 din 28 iunie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat reclamantului că nu întrunește vechimea în muncă de 25 ani, precum că a fost confirmat un stagiu de doar 18 ani, 5 luni și 5 zile, astfel temei pentru anularea deciziilor contestate nu s-a depistat.

Reclamantul consideră că, în mod eronat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni a calculat perioada 01 noiembrie 2013 – 07 mai 2021 fără înlesniri deoarece potrivit pct. 8 lit. d) din Hotărârea de Guvern nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, perioada din cadrul serviciului în cadrul Izolatorului de detenție al Comisariatului de Poliție Căușeni urma a fi calculat două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu.

Totodată, reclamantul a invocat că, potrivit certificatului nr. 34/29-3815 din 12 mai 2021, rezultă că perioada 01 noiembrie 2013 – 07 mai 2021, urma a fi calculată cu înlesniri, ceea ce constituie 15 ani 00 luni și 12 zile, iar în total vechimea în muncă a constituit 25 ani, 11 luni și 11 zile, adică dânsul a acumulat vechimea minimă de 25 ani, prevăzută la art. 13 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Mai mult, la momentul calculării vechimii în muncă nu s-a ținut cont de pct. 8 lit. d) din Hotărârea de Guvern nr. 78 din 21 februarie 1994, care statuează că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor, afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri - două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Prin hotărârea din 03 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea.

S-au anulat deciziile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni nr.11/2021/19038 din 04 iunie 2021 și nr. 1 din 02 iunie 2021 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale de soluționare a cererii prealabile nr. A-1173/21 din 28 iunie 2021.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial competent să emită o decizie nouă, în temeiul cererii depusă de Agapii Sergiu la 14 mai 2021, prin care să-i stabilească lui Agapii Sergiu pensia pentru vechime în serviciu, începând cu 08 mai 2021, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 11 luni și 11 zile.

La 08 februarie 2022, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel, iar la 07 iunie 2022, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 03 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Sergiu Agapii.

Prin decizia din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 03 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că din momentul intrării în vigoare a prevederilor pct. 8 lit. d) din Hotărârea de Guvern nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, s-a instituit dreptul persoanelor, care cad sub incidența normei nominalizate la calcularea vechimii în muncă cu înlesniri, fiind necesar respectarea cumulativă a două condiții, solicitantul să-și execute serviciul într-o instituție subdiviziunea căreia este în pct. 8 din Hotărârea de Guvern nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Instanța de apel a constatat că din certificatul nr. 34/29-3815 din 12 mai 2021 eliberat de Inspectoratul de Poliție Căușeni, rezultă că, în perioada 01 noiembrie 2013 – 07 mai 2021, Agapii Sergiu a activat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al CPR Căușeni, care este entitate destinată pentru deținerea provizorie a persoanelor, și care cade sub incidența reglementărilor pct. 8 din Hotărârea de Guvern nr. 78 din 21 aprilie 1994.

Tot din certificatul nr. 34/29-3815 din 12 mai 2021 eliberat de Inspectoratul de Poliție Căușeni, rezultă că vechimea în muncă pentru perioada 01 noiembrie 2013 - 07 mai 2021, în care Agapii Sergiu a activat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al CPR Căușeni a fost calculată de către Inspectoratul de Poliție Căușeni în temeiul Hotărârii de Guvern nr. 78 din 21 aprilie 1994 și a ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018.

Fiind astfel calculată vechimea în muncă, a avut drept consecință emiterea ordinului Inspectoratului General al Poliției al MAI nr.179 ef. din 26 aprilie 2021 prin care a fost încetat raportul de serviciu al lui Agapii Sergiu funcționar public cu statut

special, conform art. 38 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 288/2016 după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond de admitere a acțiunii, constatând ca fiind ilegal refuzul și obligând Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil în privința lui Agapie Sergiu, prin care să-i stabilească pensia pentru vechime în serviciu, începând cu 08 mai 2021, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 11 luni și 11 zile.

Instanța de apel a conchis că soluția oferită de prima instanță este justă și argumentată, fiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios.

La 13 decembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 17 februarie 2023 a depus motivarea recursului, solicitând casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii depuse de Sergiu Agapie.

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat interpretarea eronată a normelor de drept material.

Recurentul consideră eronate concluziile instanțelor ierarhic inferioare privind temeinicia pretențiilor intimatului, deoarece la baza admiterii acțiunii intimatului au pus certificatul nr. 34/29-3815 din 12 mai 2021, întocmit de Inspectoratul de Poliție Căușeni.

Recurentul susține că analizând conținutul certificatului nr. 34/29-3815 din 12 mai 2021 s-a constatat că acesta este bazat în ceea ce privește calcularea vechimii în muncă cu avantaje, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1) a perioadei de la 01 noiembrie 2013 - 07 mai 2021, în temeiul Ordinului nr. 96 din 20 martie 2018 emis de către Ministerul Afacerilor Interne „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”. Însă acest ordin nu poate produce efecte juridice deoarece contravine actelor normative în vigoare.

În opinia recurentului, sunt neîntemeiate pretențiile intimatului în vederea obligării pârâtului la recalcularea pensiei, deoarece certificatul nr. 34/29-3815 din 12 mai 2021, prin care intimatului i s-a calculat perioadele de referință cu înlesniri 2:1, urma de către instanțele de judecată să fie apreciat critic, deoarece contravine prevederilor pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea de Guvern nr.78 din 21 februarie 1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar”.

Or, Hotărârea de Guvern nr.78 din 21 februarie 1994 nu conține prevederile prevăzute în Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu

stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 07 decembrie 2022, în ședință publică.

Materialele cauzei atestă că la 09 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a notificat părților dispozitivul deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.71).

La 13 decembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii (f.d.72,73).

La 19 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurentului Casa Națională de Asigurări Sociale decizia motivată din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.75).

La 17 februarie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții Supreme de Justiție, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea integrală a deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii (f.d. 76, 77-78).

În condițiile enunțate, instanța de recurs conchide că Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus recursul cu respectarea termenilor prevăzuți de art. 245 din Codul administrativ.

La 17 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Sergiu Agapii și a avocatului acestuia, Eugeniu Musteață copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței.

Prin referința depusă la 27 februarie 2023, Sergiu Agapii, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață a solicitat declararea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin.(2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că, admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art.230, 246 din Codul administrativ, completul

de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni